

Nova localitat de *Salix lapponum* L. als Pirineus

A new record of *Salix lapponum* L. from the Pyrenees

Rebut: 26.06.05
Acceptat: 22.03.06

LLEIDA: Val d'Aran, Municipi de Naut Aran, Plan de Beret, 31TCH3231, 1.850 m, 15-VI-2005, Aaron Pérez Haase (BCN 32024).

Hem trobat una població d'aproximadament una trentena d'individus d'aquesta espècie al Plan de Beret, Val d'Aran, on viuen a la vora de cursos d'aigua i penetren excepcionalment en les molles dominades per *Scirpus cespitosus* L. Presenten des d'un port reptant fins a un port arbustiu que ateny els 50 cm d'alçada. Als Pirineus, aquesta espècie és coneguda també de la Baixa i Alta Cerdanya, Capcir, Andorra, l'Aude (serra de Madres), l'Arieja (Donezan) i NE del Pallars Sobirà (vall Ferrera), on es desenvolupa en l'interval altitudinal comprès entre els (1.920) 2.100 i 2.500 m. El Plan de Beret és la localitat més occidental coneguda i la que es troba a una altitud més baixa (Font *et al.*, 2005; Vigo & Carreras, 1987; Montserrat, 1950; Baudière *et al.*, 1995).

La supervivència d'aquesta població es veu indirectament amenaçada, ja que es troba en una zona força alterada per les instal·lacions de les pistes d'esquí de Vaquèira-Beret. No obstant això, bona part dels individus es troben dins del tram del Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN) Marimanha que ressegueix la Noguera Pallaresa en el seu tram inicial. Caldria assegurar la inclusió de la totalitat de la

població a l'interior del PEIN —actualment pendent de la delimitació definitiva.

D'altra banda, aquest tàxon ha sigut objecte de diferents tractaments taxonòmics. Montserrat (1950) va descriure el material pirinenc d'aquesta espècie com a *Salix lapponum* L. subsp. *ceretana* basant-se en mostres cerdanes i andorranes. Segons ell, seria característic de les poblacions pirinenques, entre d'altres, el port reptant, que les diferenciaria de les poblacions més septentrionals. Aquest tret, però, és poc constant i no el presenten ni les poblacions de la Vall Ferrera (Vigo & Carreras, 1987) ni la majoria dels individus del Plan de Beret. A més a més, Baudière *et al.* (1995) ja van trobar a l'Alta Cerdanya (vall de la Grava) una població que presentava les dues menes de port, dret (fins a 87 cm d'alt) i prostrat (de menys de 17 cm d'alt), i formes de transició entre aquests dos extrems. Aquests autors opinen que totes les poblacions pirinenques haurien de ser referides a *S. lapponum* L. i que, als Pirineus, aquesta espècie tindria una notable plasticitat morfològica estretament relacionada amb les característiques dels diferents hàbitats que ocupa. En aquest mateix sentit es va pronunciar Görz (1929), que va considerar que el material pirinenc es podia incloure dins *S. lapponum* L. típica. D'acord amb aquest monografista, Bolòs *et al.* (2005) donen com a sinònims *S. lapponum* L. subsp. *ceretana* P. Monts. i *S. lapponum* L. subsp. *lapponum*. En canvi, a *Flora iberica* apareix sota el nom de *S. ceretana* (P. Monts.) Chmelař (Blanco, 1993). Davant d'aquestes discrepàncies, i que ni Montserrat ni molt probablement Chmelař no comptaven amb material dels Pirineus centrals, caldria revisar el conjunt del material pirinenc per escatir si s'hi troben dues races diferents o una de sola, i quin tractament taxonòmic mereixen.

AARON PÉREZ-HAASE*

* Departament de Biologia Vegetal. Facultat de Biologia. Universitat de Barcelona. Av. Diagonal, 645. 08028 Barcelona. A/e: aaronperez@ub.edu

Bibliografia

- BAUDIÈRE, A.; FOURNOL, P. & SAULE, M. 1995. Considérations critiques sur les populations de *Salix lapponum* L. de la partie orientale de la chaîne pyrénéenne. *Monde des Plantes*, 454: 1-9.
- BLANCO, P. 1993. *Salix* L. In: *Flora iberica*. Vol. III: *Plumbaginaceae (partim)-Capparaceae* (S. Castroviejo, C. Aedo, S. Cirujano, M. Lainz, P. Montserrat, R. Morales, F. Muñoz Garmendia, C. Navarro, J. Paiva & C. Soriano. Ed.). CSIC. Real Jardín Botánico de Madrid. Madrid. p. 508-510.
- BOLÒS, O. DE; VIGO, J.; MASALLES, R. M. & NINOT, J. M. 2005. *Flora manual dels Països Catalans*. Pòrtic. Barcelona. p. 497.
- FONT, X.; CÁCERES, M. DE; QUADRADA, R.-V. & NAVARRO, A. 2005. *Banc de Dades de Biodiversitat de Catalunya* [en línia]. Generalitat de Catalunya i Universitat de Barcelona. <<http://biodiver.bio.ub.es/biocat/homepage.html>>
- GÖRZ, R. 1929. Les saules de Catalogne. *Cavanillesia*, 2: 129-130.
- MONTSERRAT, P. 1950. El *Salix lapponum* L. en España. *Collectanea Botanica (Barcelona)*, 2: 439-443.
- VIGO, J. & CARRERAS, J. 1987. Notes Florístiques. *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 54 (Sec. Bot., 6): 91-93.